

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

20 ביולי 2015

940

ד' באב התשע"ה

עמוד

הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 42) (הפסקת חברות בכנסת של חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר)	884
הצעת חוק הפסקת חברות בכנסת של חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר (תיקוני חקיקה). התשע"ה-2015	888

הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 42) (הפסקת חברות בכנסת של חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר)

- תיקון סעיף 23
1. בחוק-יסוד: הכנסת¹ (להלן – חוק היסוד), בסעיף 23 –
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "דינם של שר וסגן שר שאינם חברי הכנסת";
- (2) במקום "חבר ממשלה שאינו חבר" יבוא "שר או סגן שר שאינם חברי", במקום "דינו" יבוא "דינם", במקום "חבר ממשלה שהוא חבר" יבוא "שר או סגן שר שהם חברי" ובמקום "לו" יבוא "להם".
2. אחרי סעיף 42 לחוק היסוד יבוא:
42. "הפסקת חברות בכנסת של שר או סגן שר
- (א) חבר הכנסת המכהן כשר, שאינו ראש הממשלה או ממלא מקומו ואינו מכהן כראש הממשלה בפועל, וכן חבר הכנסת המכהן כסגן שר רשאים להפסיק את חברותם בכנסת לפי הוראות סעיף זה, בשל כהונתם כשר או כסגן שר, הפסקת חברות כאמור תהיה בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

הסדר זה יחול, לפי המוצע, גם על חבר הכנסת שנתמנה לסגן שר.

הצעת חוק יסוד זאת מבטיחה כי ההסדר החדש לא יפגום בכל דרך שהיא בעצמאות של חבר הכנסת האחרון שהיה לחבר הכנסת מתוך רשימת המועמדים של השר שהודיע על הפסקת כהונתו, או בזכויותיו וביכולתו למלא את משרתו בכנסת. חשוב כי חבר הכנסת לא יהיה נתון ללחצים באשר למילוי תפקידו וכי המשך כהונתו מרגע שנבחר לא יהיה תלוי באיש, בוודאי שלא בידיו של נבחר ציבור מסוים אחר. לשם כך נקבע, בין השאר, כי חברותו בכנסת של מי שהחליט להפסיק את כהונתו בשל מינויו לשר או לסגן שר לא תחודש, אלא לאחר שחדל לכהן בתפקיד הממשלתי (או משנתמנה לתפקיד ראש הממשלה, ראש הממשלה בפועל או ממלא מקום ראש הממשלה). כמו כן יחול במקרה זה סעיף 43(ב) סיפה לחוק-יסוד: הכנסת (להלן – חוק היסוד), השומר את זכותו של חבר הכנסת שמאבד את מקומו בעבור השר או סגן השר שחזר לכהן בכנסת, לשוב להיות לאחר מכן חבר הכנסת משיגיע תורו שוב לפי סדר הדברים הרגיל.

סעיף 1 סעיף 23 לחוק היסוד קובע כי "חבר ממשלה שאינו חבר הכנסת, דינו לכל דבר הנוגע לכנסת כדין חבר ממשלה שהוא חבר הכנסת, אולם לא תהא לו זכות הצבעה". אלא שלפי ההסדר החדש המוצע ייווצר מצב שבו גם סגן שר מכהן יכול שלא יהיה חבר הכנסת. לעניין סעיף 23 האמור, הטעמים הנוגעים לשר נכונים גם ביחס לסגן שר, אשר יפעל בשם השר במשרד שנתמנה בו ובכנסת. אשר על כן מוצע לתקן את סעיף 23 האמור ולהרחיב את ההסדר הקבוע בו גם לגבי סגן שר שאינו חבר הכנסת.

כללי חוקי היסוד אינם מחייבים כי השרים, זולת ראש הממשלה וממלא מקומו, יהיו חברי הכנסת, אך גם אין איסור על כהונה כפולה בשתי הרשויות, המוחקת והמבצעת. שר שהוא חבר הכנסת מנוע מלמשמש בתפקידים מסוימים בכנסת, כגון יושב ראש הכנסת (לפי סעיף 20 לחוק-יסוד: הכנסת וסעיף 2 לתקנון הכנסת) או חבר בוועדה של הכנסת (לפי סעיף 102 לתקנון הכנסת). ואין בכוחו להגיש הצעות חוק כחבר הכנסת (לפי סעיף 75 לתקנון הכנסת). בהיבטים אחרים מעמדו וכוחו של שר שהוא חבר הכנסת הוא כשל כל חבר כנסת אחר, לרבות לעניין הצבעה במליאה.

לעומת זאת, החברות בכנסת היא תנאי כשירות לכהונה כסגן שר לפי חוק-יסוד: הממשלה. חוק יסוד זה אף מתאר את המהות של תפקיד סגן השר, כפעולה בשתי הרשויות: "סגן שר יפעל בכנסת ובמשרד שנתמנה לו, בשם השר שמינה אותו ובמסגרת העניינים שמסר לו" (סעיף 25(ב) לחוק היסוד). בה בעת המגבלות הנזכרות לעיל על פעולת השר בכנסת, כגון חברות בוועדות, חלות גם על סגן השר.

מטרת תיקון זה היא להתיר לחבר הכנסת שנתמנה לשר, להפסיק את חברותו בכנסת לתקופה שבה הוא מכהן כחבר הממשלה ועד תום חברותו בממשלה, וזאת, בין השאר, כדי לאפשר לאותו שר להתמקד בעבודה הממשלתית, ולאפשר לחבר הכנסת שיבוא במקומו להתמקד בעבודה הפרלמנטרית. אפשרות זו תהיה נתונה לשר אחד בלבד מבין חברי הכנסת שנבחרו ברשימת מועמדים אחת וזאת רק ברשימת מועמדים שמתוכה נבחרו עד שנים עשר חברים לכנסת. ההסדר המוצע כולל גם מנגנון לחזרתו המיידית ובלא תנאי לכנסת, של חבר הכנסת שחברותו נפסקה בשל התמנותו לשר, מיד עם תום כהונתו בממשלה במהלך כהונתה של הכנסת שבה נבחר (כלומר עד יום כינוסה של הכנסת שלאחריה).

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשע"ד, עמ' 554.

(ב) חבר הכנסת שמסר הודעה כאמור בסעיף קטן (א), חברותו בכנסת נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שההודעה הגיעה לידי יושב ראש הכנסת, זולת אם חזר בו מהודעתו קודם לכן בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, הכול כפי שייקבע בחוק; הודעה על הפסקת הכהונה תפורסם ברשומות מטעם הכנסת.

(ג) נפסקה חברותו בכנסת של שר או סגן שר לפי הוראות סעיף זה, תתחדש חברותו כאמור בהתקיים אחד מאלה:

- (1) הוא חדל לכהן כשר או כסגן שר;
- (2) הוא היה לממלא מקום ראש הממשלה;
- (3) הוא נקבע לכהן כראש הממשלה בפועל;
- (4) הוא היה לראש הממשלה.

(ד) נפסקה חברותו בכנסת של חבר הכנסת לפי סעיף זה וכל עוד לא נתחדשה לפי סעיף זה, לא תיפסק חברותו בכנסת של חבר כנסת נוסף שנבחר באותה רשימת מועמדים, לפי הוראות סעיף זה.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ג), שר או סגן שר שהיה חבר הכנסת והפסיק חברותו בכנסת לפי סעיף זה וחבר הכנסת שהוא שר או סגן שר, שנבחרו שניהם באותה רשימת מועמדים, רשאים להודיע ליושב ראש הכנסת בהודעה משותפת בכתב על חידוש חברותו בכנסת של חבר הכנסת שחברותו הופסקה ועל הפסקת כהונתו של חבר הכנסת האחר, באותו מועד (בסעיף קטן זה – הודעת החלפה).

ד ב ר י ה ס ב ר

לא יהיה בכך כדי לפגוע בזכותו של זה האחרון לשוב ולהיות חבר הכנסת בפעם הבאה שתתפנה משרה לפי סדר הדברים הרגיל.

כדי לאפשר גמישות ביחס למימוש ההסדר המאפשר הפסקת כהונה זמנית בכנסת, מוצע לקבוע מנגנון המאפשר החלפה בחברות בכנסת בין שני שרים (או שני סגני שרים או שילוב שלהם) שלא יחייב פרישה של חבר כנסת אחר, אך יאפשר בה בעת חידוש חברותו בכנסת של שר או סגן שר שהפסיק קודם לכן באופן זמני את חברותו בכנסת. לפי המנגנון המוצע בסעיף 42ג(ה) שר או סגן שר, שהיה חבר כנסת והפסיק חברותו בכנסת מרצון לפי ההסדר החדש של סעיף 42 המוצע (להלן – חבר הכנסת המחליף) יהיה רשאי לשוב ולכהן בכנסת במועד שבו שר או סגן שר אחר מרשימתו, המכהן עדיין בכנסת, יפסיק את חברותו בה (להלן – חבר הכנסת המוחלף). במועד אחד יחזור הראשון לכהן בכנסת והאחרון יפסיק, ולא יהיה בכך כדי לגרוע ממעמדם וכהונתם של חברי הכנסת או מועמדים אחרים ברשימתם. מנגנון החלפה זה יחול רק לגבי מי

סעיפים חבר הכנסת שהתמנה לכהונה שר או סגן 2 ו-3 שר יהיה רשאי להפסיק את כהונתו בכנסת לתקופת כהונתו בממשלה. לא יהיה רשאי לעשות כן ראש הממשלה, ממלא מקומו או שר שנקבע כראש הממשלה בפועל. שר שנפסקה כהונתו בכנסת ונתמנה לאחד התפקידים האמורים ישוב ויהיה חבר הכנסת עם כניסתו לתפקיד. כמו כן, שר או סגן שר שנפסקה כהונתו בכנסת ולאחר מכן חדל לכהן בתפקיד שר או סגן שר – חברותו בכנסת תחודש. האפשרות להודיע על הפסקת הכהונה תהיה נתונה לפי המוצע לשר או סגן שר אחד בלבד מבין חברי הכנסת של רשימת מועמדים מסוימת וזאת רק ברשימת מועמדים שמתוכה נבחרו עד שנים עשר חברים לכנסת.

במקום חבר הכנסת שהפסיק את כהונתו לאחר שהתמנה לשר או לסגן שר, יבוא המועמד הבא ברשימת המועמדים לכנסת שעמה נמנה אותו שר או סגן השר, ועם חידוש חברותו בכנסת כאמור לעיל, יחדל לכהן חבר הכנסת מאותה רשימה שהוא האחרון להיות חבר הכנסת.

(2) על חידוש החברות והפסקת החברות בכנסת בהתאם להודעת החלפה לפי פסקה (1) יחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחויבים, ואולם חזרה מהודעת ההחלפה תהיה רק בהודעה משותפת בכתב ליושב ראש הכנסת של מגישי הודעת ההחלפה.

(3) לא ימסור חבר הכנסת שחברותו בכנסת נתחדשה לפי פסקה (1), הודעת החלפה נוספת במהלך כהונתה של אותה הכנסת.

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו על חבר הכנסת שנבחר ברשימת מועמדים שמתוכה נבחרו יותר משנים עשר חברים לכנסת.

3. בסעיף 43 לחוק היסוד – תיקון סעיף 43

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "מכוח הוראת סעיף קטן (א)" יבוא "מכוח הוראות סעיף זה";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) מי שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42ג(א) ו־ב), משרתו תתפנה ויבוא במקומו המועמד כאמור בסעיף קטן (א); נתחדשה חברותו בכנסת לפי סעיף 42ג(ג) יחולו הוראות סעיף קטן (ב) סיפה.

(ד) מי שחברותו בכנסת נפסקה בהתאם להודעת החלפה לפי סעיף 42ג(ה) (בסעיף קטן זה – חבר הכנסת המוחלף), משרתו תתפנה ויבוא במקומו המועמד שהגיש עמו את הודעת ההחלפה כאמור באותו סעיף (בסעיף קטן זה – חבר הכנסת המוחלף).

(ה) נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף לפי סעיף 42ג(ג), יחולו הוראות סעיף קטן (ב) סיפה.

(ו) נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף בהתאם להודעת החלפה נוספת לפי סעיף 42ג(ה), יחולו הוראות פסקה (2).

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי לשם השלמת ההסדר המוצע כאן, נדרשים תיקונים בחקיקה רגילה, ובכלל זה בחוק הכנסת, התשנ"ד–1994, לעניין המועדים האמורים בסעיף 42ג(ב) המוצע לחוק היסוד, ובסעיף 15 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951, לעניין החלת ההסדר הקבוע שם לגבי שר שאינו חבר הכנסת, גם על סגן שר שאינו מכהן זמנית כחבר הכנסת מכוח סעיף 42 המוצע לחוק היסוד. בשל ההפרדה בין הליכי החקיקה של חוקי היסוד והחוקים הרגילים תיקונים אלה מובאים בהצעת חוק הפסקת חברות בכנסת של חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר (תיקוני חקיקה), התשע"ה–2015, המתפרסמת בחוברת זאת.

סעיף 4 סעיף 30 המוצע לחוק־יסוד: הממשלה, מרחיב את משמעות המושג "חבר הכנסת" לעניין סעיפים מסוימים בחוק־יסוד: הממשלה, שלפיהם נדרש כי דווקא חבר הכנסת הוא שימלא את התפקידים האמורים באותם סעיפים (כגון התפקיד להרכיב ממשלה).

שנבחרו לכנסת ברשימת מועמדים אחת. כדי להבטיח ודאות ובהירות נדרש כי הודעת ההחלפה תיעשה בכתב והחזרה ממנה לפני שחלפה תקופת 48 השעות (או תקופת ההארכה במקרה של שבת או חג לפי סעיף 42ג(ב) לחוק היסוד) תחייב הסכמה בכתב של חבר הכנסת המוחלף וחבר הכנסת המוחלף. מוצע לקבוע כי חבר הכנסת המוחלף לא יוכל למסור הודעת החלפה נוספת במהלך כהונתה של אותה הכנסת שבה נתחדשה חברותו.

עוד מוצע להבהיר כי במקרה של חידוש חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף (אם למשל הוא מונה לראש ממשלה בפועל או חדל לכהן כשר), יחדל לכהן האחרון שנהיה לחבר הכנסת מתוך רשימת המועמדים, וגם כאן לא תיפגע בשל כך בלבד זכותו של האחרון לשוב ולהיות לאחר מכן חבר הכנסת בפעם הבאה שתתפנה משרה לפי סדר הדברים הרגיל. אם נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף בהתאם להודעת החלפה נוספת, יחולו ההוראות לעיל לעניין הודעת החלפה.

² ס"ח התשס"א, עמ' 158.

(1) בסעיף 26(5), במקום "חבר הכנסת" יבוא "חבר הכנסת, זולת אם הפסיק להיות חבר הכנסת לפי הוראות סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת";

(2) אחרי סעיף 30 יבוא:

30א. על אף הוראות סעיפים 7 עד 11, 13, 28 ו-29, שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת, ניתן להטיל עליו את התפקיד להרכיב ממשלה, לבקש להטיל עליו את התפקיד להרכיב ממשלה או להציע אותו כמועמד להיות ראש הממשלה, בהתאם להוראות הסעיפים האמורים, וזאת אף שאינו חבר הכנסת, ואולם עם היותו לראש הממשלה תתחדש חברותו בכנסת בהתאם להוראות סעיף 42(ג)(4) לחוק היסוד האמור.

"הטלת התפקיד להרכיב ממשלה על שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה

30ב. על אף הוראות סעיפים 5(ד), 16(ג) ו-30(ג), ניתן למנות, בהתאם להוראות הסעיפים האמורים, שר שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת, לממלא מקום ראש הממשלה או לראש הממשלה בפועל, וזאת אף שאינו חבר הכנסת, ואולם עם מינויו כאמור תתחדש חברותו בכנסת בהתאם להוראות סעיף 42(ג)(2) או (3) לחוק היסוד האמור.

ממלא מקום ראש הממשלה או ראש ממשלה בפועל שהוא שר שחברותו בכנסת נפסקה

ד ב ר י ה ס ב ר

העיקרון כי ראש ממשלה מכהן חייב להיות חבר הכנסת אינו נגרע.

בסעיף 30 המוצע לחוק-יסוד: הממשלה, מוצע לקבוע כי על אף הוראות סעיפים 5(ד), 16(ג) ו-30(ג) לחוק היסוד האמור, ניתן למנות לממלא מקום ראש הממשלה או לראש הממשלה בפועל, בהתאם להוראות הסעיפים האמורים, שר שחברותו בכנסת נפסקה לפי התיקון המוצע בסעיפים 1 ו-2 להצעת החוק, אף שאינו חבר הכנסת. יחד עם זאת, עם מינויו כאמור תתחדש מיידית חברותו של השר האמור בכנסת.

לפי הצעת החוק, אחדים מהשרים או סגני השרים שנבחרו בידי העם לכהונה בכנסת, יכול שלא יהיו חברי הכנסת בעת כהונתם בממשלה, לפי רצונם. ניתן לשער כי בין אותם השרים (ואולי אף סגני השרים) יהיו, מטבע הדברים, חברים בכירים במפלגות המיוצגות בכנסת וראוי כי הפסקת חברותם בכנסת כאמור בשל חברותם בממשלה, לא תמנע מהם את האפשרות לקבל את התפקיד להרכיב ממשלה. מובן כי אם יעלה בידי השר או סגן השר, שחברותו בכנסת נפסקה, להרכיב ממשלה שתקבל את אמון הכנסת והוא יעמוד בראשה, תתחדש מיידית חברותו בכנסת. לפיכך

הצעת חוק הפסקת חברות בכנסת של חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2015

1. תיקון חוק הכנסת, בחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 –
 - (1) בסעיף 9א, במקום "בסעיף 41" יבוא "בסעיפים 41 או 42(ב)";
 - (2) בסעיף 67(1), במקום "כחבר הכנסת" יבוא "כחבר הכנסת, כסגן שר".
2. תיקון חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, בסעיף 15 –
 - (1) בכותרת השוליים, במקום "חבר הממשלה" יבוא "שר או סגן שר";
 - (2) בכל מקום, במקום "חבר הממשלה" יבוא "שר או סגן שר".

ד ב ר י ה ס ב ר

כהונה זמנית לפי סעיף 42(ב) המוצע לחוק-יסוד: הכנסת, כאמור בסעיף 2 להצעת חוק היסוד. לפי ההסדר הקיים, אם הסתיימה התקופה שבה יכול חבר הכנסת לחזור בו מהודעתו ביום מנוחה, הרי שיידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה בשעה 10:00. לעניין זה מוגדר יום מנוחה בסעיף 9א ככולל "שבת או מועד ממועד ישראלי המפורטים בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948".

כמו כן מוצע לקבוע כי כלל הצינון לקבלת היתר לפעול כשדלן בכנסת שבסעיף 67(1) לחוק הכנסת, החל כיום על מי שהיה חבר הכנסת או שר בשנה שקדמה למתן ההיתר, יחול גם על מי שהיה סגן שר בתנאים האמורים. הטעם לכך ברור, ההיגיון העומד ביסוד כלל הצינון נכון במידה שווה גם ביחס לתפקיד סגן השר, הפועל בכנסת ובמשרד שבו הוא נתמנה בשם השר.

סעיף 2 סעיף 15 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 (להלן – חוק החסינות), קובע כי דינו של שר (בלשון הסעיף "חבר הממשלה") שאינו חבר הכנסת יהיה לעניין החוק כדין שר שהוא חבר הכנסת. נזכיר כי לפי הדין כיום לא יכול שהיה סגן שר שאינו מכהן כחבר הכנסת, ולעומת זאת אין מניעה ששר יכהן בממשלה הגם שלא נבחר לכנסת כלל או שאינו מכהן בה עוד (ר' סעיפים 25, 26 לחוק-יסוד: הממשלה).

אם נתקבל הצעת חוק היסוד הרי שיתכנו מצבים חדשים שבהם סגן שר מכהן יפסיק את חברותו בכנסת באופן זמני למשך כהונתו כסגן שר. בביצוע תפקידיו כסגן שר הוא עשוי לנאום במליאת הכנסת ולפעול בכנסת ועל כן מוצע להשוות בהקשר האמור בסעיף 15 לחוק החסינות, את מעמדו לזה של שר שאינו חבר הכנסת.

כללי הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 42) (הפסקת חברות בכנסת של חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר), המתפרסמת בחוברת זו (להלן – הצעת חוק היסוד), כוללת הסדר חדש המאפשר לחבר הכנסת שהוא שר או סגן שר להפסיק, לפי רצונו, את חברותו בכנסת באופן זמני למשך כהונתו בממשלה. חברותו זו תתחדש מיד עם תום כהונתו כשר או כסגן שר, או במועד שיחל למלא תפקיד בממשלה המחייב חברות בכנסת, כגון ממלא מקום ראש הממשלה.

הסדר חוקתי חדש זה יעגן בחוק-יסוד: הכנסת, אבל הוא מחייב תיקוני חקיקה משלימים בחוקים רגילים ואלה מוצעים בהצעת החוק שלפנינו.

סעיף 1 לפי הצעת חוק היסוד יהיה רשאי חבר הכנסת שהתמנה לכהונה שר או סגן שר להפסיק את כהונתו בכנסת לתקופת כהונתו בממשלה בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת. הגם שההפסקה היא זמנית והפיכה, מדובר במהלך בעל משמעות לחבר הכנסת ולרשימת המועמדים שבה הוא נבחר לכנסת. על כן מוצע שם לקבוע כי הודעת ההפסקה תיכנס לתוקפה רק לאחר 48 שעות מרגע שהגיעה ליושב ראש הכנסת (ר' סעיף 42(א) ו-(ב) המוצעים בסעיף 2 להצעת חוק היסוד). בדומה להסדר הקבוע כיום בסעיף 41 לחוק-יסוד: הכנסת, לעניין מועד כניסה לתוקף של הודעת התפטרות של חבר הכנסת, נדרש לקבוע גם לגבי הודעת הפסקת כהונה זמנית כאמור, מנגנון דומה לחישוב מניין 48 השעות במקרה שזה מסתיים ביום מנוחה.

על כן מוצע לתקן את סעיף 9א לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק הכנסת), הקובע את מועד הפסקת הכהונה של חבר הכנסת ולהחילו גם על הפסקת

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140; התשע"ד, עמ' 554.

² ס"ח התשי"א, עמ' 228; התשע"ד, עמ' 656.

3. בחוק הגבלת פרסומים (גופים ציבוריים), התשנ"ו-1996³, בסעיף 1, בהגדרה "בעל תפקיד ציבורי", אחרי "שר" יבוא "סגן שר".
- תיקון חוק הגבלת פרסומים (גופים ציבוריים)
4. בחוק המפלגות, התשנ"ב-1992⁴, בסעיף 28א –
- תיקון חוק המפלגות
- (1) בהגדרה "בחירות מקדימות", אחרי "שר" יבוא "סגן שר";
- (2) בהגדרה "נבחר הציבור", אחרי "שר" יבוא "סגן שר".

ד ב ר י ה ס ב ר

מפלגה לאחד מבין תפקידים אחדים ובהם ראש הממשלה, שר וחבר הכנסת. מוצע להוסיף את תפקיד סגן השר כאחד מהתפקידים שהבחירות לקביעת מועמד המפלגה אליהם יוסדרו במסגרת פרק ב' האמור.

פרק ב' האמור אף נסמך על ההגדרה "נבחר הציבור" כדי ליצור מערך מיוחד של הסדרים בתחום מימון הבחירות המקדימות, אשר חלים על מועמד המכהן בתפקיד ציבורי, אך אינם חלים על מועמד שאינו מכהן בתפקיד כזה. ההסדרים המיוחדים הקבועים לעניין זה בפרק ב' האמור משקפים את מעמדו המיוחד של נבחר הציבור ומעורבותו בהחלטות שלטוניות. הגדרת נבחר ציבור כוללת, בין השאר, שר וחבר הכנסת ומשכך היא כוללת גם את סגני השרים אשר לפי הדין הקיים מכהנים גם כחברי הכנסת. כדי שתחולת ההגדרה לא תשתנה במצב שבו יכול סגן שר שלא להיות חבר הכנסת, מוצע לתקן את ההגדרה ולהוסיף את אזכור סגן השר במפורש.

יובהר כי הצעת חוק זו אינה מתייחסת לפרטי ההסדר החל היום על השרים מכוח סעיף 15 לחוק האמור, אלא מכיוון רק להשוואת המעמד של השר וסגן השר אשר אינם מכהנים כחברי הכנסת לעניין אותו סעיף.

סעיף 3 חוק הגבלת פרסומים (גופים ציבוריים), התשנ"ו-1996³, קובע איסורים על הענקת מימון ציבורי לפרסום של מודעת אבל או מודעת ברכה המתייחסת לבעל תפקיד ציבורי או לבן משפחתו. בעל תפקיד ציבורי מוגדר בחוק זה ככולל, בין השאר, שר וחבר הכנסת. האיסור חל היום גם על סגן שר, מעצם מעמדו כחבר הכנסת, אך יש טעם להחילו גם על סגן שר שאינו חבר הכנסת, עקב התיקון המוצע בהצעת חוק היסוד המאפשר לסגן שר שלא להיות חבר הכנסת במצבים מסוימים. בהתאם מוצע לתקן את סעיף ההגדרות של החוק.

סעיף 4 פרק ב' של חוק המפלגות, התשנ"ב-1992⁴, מסדיר את מימון הבחירות המקדימות במפלגות. "בחירות מקדימות" מוגדרות כבחירות לבחירת מועמדי

³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 108.

⁴ ס"ח התשנ"ב עמ' 190; התשע"ב, עמ' 423.

